

Правна заштита на личните податоци од злоупотреба

Што е личен податок?

Личен податок е информација која се однесува на идентификувано физичко лице или физичко лице кое може да се идентификува. На пример лични податоци за едно лице се: **име и презиме, ЕМБГ, адреса на живеење, пол, возраст, образование и сите други податоци кои во корелација со името и презимето или други лични податоци за физичкото лице можат директно или индиректно да го идентификуваат.**

Што значи обработка на лични податоци?

Обработка на лични податоци е секоја операција извршена врз лични податоци како што е **собирање, чување, евидентирање, пренесување, откривање преку пренесување или објавување.** Основен услов за обработка на личните податоци на едно физичко лице е постоење на согласност од тоа лице или постоење на законски основ за обработка. На пример: Министерството за внатрешни работи врши обработка на Твоите лични податоци, под услови и за цели предвидени во Законот за матична евиденција или Т-Мобиле може да ги користи Твоите личните податоци за да врши рекламирање на своите услуги само ако Ти претходно си дал согласност за тоа.

Што е контролор на збирка на личните податоци?

Контролор на збирка на лични податоци е физичко или правно лице, државен орган или друго тело, кое самостојно или заедно со други ги утврдува целите и начинот на обработка на личните податоци. Целите и начинот на обработка може да бидат утврдени со закон или друг пропис со кои се определува и контролорот или посебните критериуми за негово определување. На пример: Ако некое физичко лице постави камера во влезот од станбена зграда со која го снима движењето на соседите, системот за видео надзор е сместен во неговиот дом и ги прегледува и ги чува направените снимки тоа лице е контролор на збирка на лични податоци и ги има обврските согласно

Законот за заштита на личните податоци. Основните училиштата обработуваат лични податоци согласно Законот за основното образование во кој се утврдени целите и начинот на обработка на податоците.

Како можат да бидат злоупотребени Твоите лични податоци?

Неовластена или незаконска обработка на личните податоци од страна на контролорите може да предизвикаат сериозни нарушувања на Твојата приватност. На пример: личните податоци за Твојата здравствена состојба пренесени надвор од законските одредби можат да доведат до нарушување на Твојата приватност преку загрозување на угледот и честа и сл. или пак неовластеното откривање на твоите банкарски лични податоци (детали од Твојата сметка и сл.) можат да предизвикаат сериозно нарушување на Твојот имот, итн.

Што треба да направиш ако Твоите лични податоци некој ги злоупотребил?

Ако сметаш дека некој ги злоупотребил Твоите лични податоци обрати се до оној кој ја извршил злоупотребата истата веднаш да ја отстрани/надомести. Истовремено можеш да се обратиш и до Дирекцијата за заштита на личните податоци со тоа што ќе поднесеш **1. Барање за утврдување на повреда на правото за заштита на личните податоци или 2. Иницијатива за вршење на инспекциски надзор.** Барањето и Иницијативата до Дирекцијата може да ги поднесеш секој работен ден во текот на работното време или преку пошта на ул. Самоилова бр.10. Иницијативата може да ја поднесеш и по електронски пат на следната е-маил адреса: nadzor@dzlp.mk.

Што треба да содржи Барањето за утврдување на повреда на правото за заштита на личните податоци?

Барањето е потребно да содржи минимум податоци за: **Податоци за Вас како Подносител (име и презиме, контакт адреса и телефон); Податоци за правното/ физичкото лице кое сметате дека ги повредил Твоите лични**

податоци (назив и седиште на правното лице/име и презиме и адреса на живеење на физичкото лице; **Краток опис на повредата** и **Докази** со кои го поткрепувате барањето.

* Образецот за Барање за утврдување на повреда на правото на заштита на личните податоци е објавено на веб страницата на Дирекцијата www.dzlp.mk

 Што треба да содржи Иницијативата за вршење на инспекциски надзор?

Иницијативата е потребно да содржи минимум податоци за: **Податоци за Вас како Подносител** (име и презиме, контакт адреса, телефон и e-mail); **Податоци за контролорот/обработувачот кај кој предлагате да се изврши инспекциски надзор** (назив, седиште и телефон за државен орган, правно лице или друго тело/име и презиме, адреса на живеење и телефон за физичко лице); **Краток опис на повредата** и **Докази** со кои ја поткрепувате иницијативата (зависно од видот на повредата доставувањето на прилози не е задолжително).

Иницијативата може да биде поднесена и анонимно без наведување на Вашите податоци како Подносител.

* Образецот на Иницијативата за вршење на инспекциски надзор е објавена на веб страницата на Дирекцијата www.dzlp.mk

 Што откако ќе биде поднесено Барањето/ Иницијативата?

По поднесување на Барањето/ Иницијативата Дирекцијата за заштита на личните податоци води управна постапка, преку која со **Решение се утврдува дали е сторена повреда на правото на заштита на Твоите лични податоци или не, односно дали контролорот работи согласно Законот за заштита на личните податоци или не.**

Ако со Решение директорот на Дирекцијата го уважил Твоето Барање за утврдување на повреда на правото на заштита на личните податоци и утврдил повреда на правото на заштита на Твоите лични податоци, **имаш право да поведеш прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршок на Дирекцијата.**

Ако со Решението инспекторот при Дирекцијата утврди повреди на Законот за

заштита на личните податоци во работењето на контролорот и во законски утврдениот рок истиот не ги отстранил утврдените повреди, **по службена должност инспекторот поведува прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршок на Дирекцијата.**

* Во прекршочната постапка Комисијата за одлучување по прекршок на Дирекцијата одлучува дали и во која мера ќе изрече глоба за сторениот прекршок за повреда на правото на заштита на личните податоци.

 Висина на глобата со која може да биде казнет контролорот?

За сторен прекршок на правото на заштита на личните податоци може да биде изречена глоба во износ од 2000 до 4000 евра во денарска противвредност за правното лице, од 700 до 1200 евра за одговорното лице во правното лице или службеното лице во државен орган и од 500 до 900 евра за физичко лице - контролор.

 Дали постојат и други начини на правна заштита на правото на заштита на Твоите лични податоци?

Независно од постапката пред Дирекцијата за заштита на личните податоци Твое право е да поднесеш и Тужба до надлежен суд за надомест на штета против контролорот кој сметаш дека ги злоупотребил Твоите лични податоци.

Контакт:

ул. „Самоилова“ бр. 10 Скопје
Тел. +389 2 3244 760

E-mail: nadzor@dzlp.mk;

pravni.raboti@dzlp.mk

<http://www.dzlp.mk/>